

Міністерство освіти і науки України
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директором коледжу

Наказ № 105/В від 31.08.2023 р.

Володимир ДИМИТРЮК

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПОРЯДОК РОЗРОБКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ВНЕСЕННЯ
ЗМІН ДО НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОГО СТУПЕНЯ «ФАХОВИЙ
МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР» В ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ ТРАНСПОРТНОМУ
ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ**

Чернівці

2023

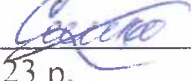
Розглянуто та схвалено Методичною радою коледжу

Голова методичної ради Василь ОСТАФІЙЧУК
Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Розглянуто та схвалено Педагогічною радою коледжу

Голова педагогічної ради Володимир ДИМИТРЮК
Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Погоджено Студентським самоврядуванням коледжу

Голова студентської ради Юлія СЕМКО
Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Погоджено Первинною профспілковою організацією коледжу

Голова профспілкової організації Олексій КОЛОТИЛО
Протокол № 9 від 27.08.2023 р.

Положення вводиться в дію наказом директора № 105/В від 31.08.2023 р.
01.09.2023 р.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про порядок розробки та затвердження навчальних планів підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» в Чернівецькому транспортному фаховому коледжі (надалі – Положення) регламентує порядок формування, затвердження та впровадження навчальних планів підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (надалі - Здобувачів) в Чернівецькому транспортному фаховому коледжі (надалі - Коледжі).

Навчальний план - це нормативний документ, що є основою для змістової складової підготовки фахівців за спеціальністю, освітньо-професійною програмою (надалі - ОПП).

Навчальний план розробляється на весь період підготовки на підставі відповідної ОПП і визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення Здобувачем запланованих результатів навчання (частина 3 статті 49 Закону 2745).

Навчальний план затверджується директором коледжу та засвідчується печаткою Коледжу.

Основні терміни:

Фахова передвища освіта (надалі - ФПО). – освіта, розроблена для формування та розвитку певної освітньої кваліфікації, яка буде підтверджувати здатність особи виконувати спеціалізовані завдання у певній галузі професійної діяльності. Особи, які здобувають ФПО на основі базової середньої освіти одночасно здобувають у Коледжі обов'язкову повну загальну середню освіту. Після завершення навчання вони отримують відповідний документ про здобуття повної загальної середньої освіти.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Європейська система трансферу і накопичення кредитів (надалі - ЄКТС) – кредитна система, яка пропонує спосіб вимірювання, порівняння, трансферу і накопичення результатів навчання. Ця система створена для полегшення визнання результатів навчання, що здобуваються у різних закладах фахової передвищої освіти, а також результатів неформального та інформального навчання. Система ЄКТС базується на принципах взаємної довіри учасників і передбачає виконання правил щодо всіх її складників: ЄКТС кредитів, ЄКТС - оцінок, угоди про навчання і зарахування кредитів.

Здобувачі – особи, слухачі, інші особи, які здобувають освіту в Коледжі за будь-яким видом та формою освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів ФПО, що засвідчується відповідним документом про ФПО.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних

навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні ФПО.

Кредит Європейської кредитної трансфернонакопичувальної системи (надалі - кредит ЄКТС) - одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження Здобувача, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

ОПП – система освітніх компонентів на відповідному рівні ФПО в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їхнього вивчення, кількість кредитів ЄКТС, потрібних для виконання цієї ОПП, а також очікувані результати навчання (компетентності), які повинен опанувати Здобувач.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Навчальний план – нормативний документ Коледжу, який складається на підставі ОПП і визначає перелік та обсяг обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми та засоби проведення поточного і підсумкового контролю.

Робочий навчальний план – похідний документ навчального плану, який розробляється на кожний навчальний рік, в якому конкретизується планування навчальної роботи, передбаченої навчальним планом.

2 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Навчальний план містить загальні відомості та складається з таких розділів: графік освітнього процесу, зведені дані за бюджетом часу, практична підготовка, державна підсумкова атестація (для навчального плану на основі базової середньої освіти), атестація Здобувачів, план освітнього процесу, перелік навчальних кабінетів і лабораторій, пояснення до навчального плану.

Загальні відомості

- повна назва органу управління, до сфери управління якого належить Коледж (Міністерство освіти і науки України);
- повна назва закладу фахової передвищої освіти (Чернівецький транспортний фаховий коледж);
- вид плану (навчальний план) підготовки фахового молодшого бакалавра ;
- освітньо-професійна програма (назва);
- галузь знань (шифр та найменування);
- спеціальність (код та найменування);
- спеціалізація (назва за наявності);
- форма здобуття ФПО;
- рік вступу;

- освітньо-професійний ступінь (фаховий молодший бакалавр);
- освітня кваліфікація (найменування за ОПП);
- професійна кваліфікація (найменування за ОПП);
- термін навчання (в роках і місяцях) рівень освіти, на основі якого здійснюється підготовка Здобувачів;
- гриф «ЗАТВЕРДЖУЮ» з підписом директора Коледжу із зазначенням дати та скріпленням печаткою Коледжу.

Розділ 1. Графік освітнього процесу

Графік освітнього процесу складають на весь період навчання. У графіку зазначають курси, на кожен з яких передбачають календарні терміни семестрів, теоретичного навчання, види та терміни практик, семестрового контролю (залікова та екзаменаційна сесії), атестації Здобувачів, у тому числі підготовки кваліфікаційної (дипломної) роботи, канікул.

Для відображення відповідної інформації використовують умовні позначення.

Графік освітнього процесу для Здобувачів складають з урахуванням такого:

- навчальний рік, зазвичай, розпочинається 1 вересня, триває два семестри і охоплює теоретичне навчання, екзаменаційні (залікові) сесії, практичну підготовку та канікули;

- тривалість навчального року становить 52 тижні, сумарна тривалість канікул має бути не менш як вісім календарних тижнів на навчальний рік. В Коледжі сумарна тривалість зимових і літніх канікул становить від 10 до 12 тижнів. Для останнього року навчання літні канікули не планують;

- тривалість теоретичного навчання, практичної підготовки, семестрового контролю впродовж навчального року (крім випускних курсів) – 40-44 тижні; - оптимальними для заходів семестрового контролю є такі параметри: до 5 екзаменів, до 6 заліків з відведенням на підготовку Здобувача до екзамену не менше двох днів;

- практики рахують у тижнях (орієнтовно один тиждень дорівнює 1,5 кредитам ЄКТС);

- навчальні та виробничі практики можна планувати як до, так і після екзаменаційних сесій. Практична підготовка, яку проводять з відривом від теоретичного навчання, у графіку освітнього процесу відображають окремо, тобто семестр поділяють на тижні теоретичного навчання і тижні практичної підготовки.

У графіку освітнього процесу наводять таблицю зведених даних за бюджетом часу (у тижнях) – тривалість теоретичного навчання, семестрового контролю, практик, атестації Здобувачів, канікул за курсами і за весь період навчання.

Розділ 2. Практична підготовка

Зазначають перелік усіх видів практичної підготовки (навчальна, технологічна, переддипломна, тощо), її обсяг та терміни проведення (семестри), тривалість у тижнях та кредитах ЄКТС.

Розділ 3. Атестація Здобувачів

Зазначають інформацію щодо форми підсумкового контролю (захист кваліфікаційної (дипломної) роботи, єдиний державний кваліфікаційний іспит

(ЄДКІ) або кваліфікаційний іспит (КІ) до введення ЄДКІ), та їх обсяг у кредитах ЄКТС у відповідному семестрі.

Розділ 4. Атестація Здобувачів

При необхідності розділ включається до навчального плану на основі базової загальної середньої освіти і містить інформацію щодо форми проведення державної підсумкової атестації у відповідному семестрі та переліку навчальних предметів, визначених відповідно до законодавства.

Розділ 5. План освітнього процесу

У плані освітнього процесу обов'язково зазначають перелік та обсяг усіх освітніх компонентів навчального плану, розподіл за семестрами (екзаменів, заліків, курсових робіт), загальний обсяг (у кредитах ЄКТС та годинах), розподіл загального обсягу кількості годин аудиторних всього, у тому числі (лекції, лабораторні, практичні, семінарські, курсова робота) та самостійну роботу Здобувачів, розподіл навчальної роботи у кредитах ЄКТС та аудиторних годин за курсами, семестрами, тижнями, кількість навчальних тижнів у кожному семестрі (за необхідності окремо кількість тижнів практичної підготовки), кількість годин тижневого навантаження, обсяг кредитів ЄКТС, та загальну кількість годин на семестр відведених на вивчення освітнього компонента відповідно до структурно-логічної схеми, та інші види навчального навантаження Здобувачів, спрямовані на досягнення результатів навчання, визначених ОПП.

Освітні компоненти розподіляють у навчальному плані на обов'язкові компоненти навчального плану, які в свою чергу поділяють за програмою профільної середньої освіти (базові предмети, профільні предмети і спеціальні курси, вибірково-обов'язкові предмети, факультативні курси) та за ОПП (освітні компоненти, що формують загальні компетентності, освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності, практична підготовка, атестація Здобувачів) та вибіркові освітні компоненти навчального плану (освітні компоненти за вибором Здобувача (що формують загальні компетентності, та спеціальні компетентності)).

План освітнього процесу містить освітні компоненти за вибором Здобувача, призначені для забезпечення можливості Здобувачу поглибити професійні знання в межах обраної ОПП та/або здобути додаткові спеціальні компетентності.

Коледж самостійно визначає механізм реалізації права Здобувачів на формування індивідуальної освітньої траєкторії, що відображено в Положенні про вибіркові навчальні дисципліни та порядок їх обрання здобувачами фахової передвищої освіти в Чернівецькому транспортному фаховому коледжі затвердженого наказом директора № 105/В від 31.08.2023 р.

У навчальному плані відображають всі наявні для вибору блоки дисциплін з переліком освітніх компонентів кожного блоку (в блоці дві дисципліни (предмета) з яких треба брати одну (один)), їх обсяг у кредитах ЄКТС та годинах, види навчальних занять, з розподілом навчального навантаження за семестрами та курсами у яких їх вивчають, форми підсумкового контролю тощо.

Коледж формує каталог вибіркових освітніх компонентів для кожної ОПП, з якого Здобувач у встановленому Коледжем порядку обирає відповідну кількість освітніх компонентів (з двох дисципліни (предмета) - одну (один)), які стають

обов'язковими для вивчення.

Каталог вибірових освітніх компонентів має забезпечувати реальну можливість Здобувачам для вибору.

У плані освітнього процесу відображають всі наявні у каталозі вибірові освітні компоненти, їх обсяг у кредитах ЄКТС та годинах, види навчальних занять, з розподілом навчального навантаження за семестрами, у яких їх вивчають, форми підсумкового контролю тощо. У графі «Разом за вибором Здобувача» зазначають загальний обсяг кредитів ЄКТС та об'єм в годинах для дисципліни (предмета), які обирає Здобувач (з двох дисциплін (предметів) - одну (один)), а не обсяг усіх вибірових компонентів каталогу.

Обсяг освітніх компонентів за вибором Здобувача має становити не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС відповідної ОПП. Для ОПП обсягом 180 кредитів ЄКТС – не менше 18 кредитів ЄКТС.

Під час розроблення плану освітнього процесу обов'язково необхідно враховувати, що:

- навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, зазвичай, 60 кредитів ЄКТС;

- орієнтовно кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС (денна форма здобуття освіти) для Здобувачів може становити від 1/3-2/3 загального обсягу;

- кількість аудиторних годин в одному кредиті ЄКТС може відрізнятись залежно від галузі знань і спеціальності: підготовка у сфері транспорту, технічних спеціальностей (дисциплін) тощо потребує більшого часу на роботу в лабораторіях та практичну підготовку, водночас під час підготовки Здобувачів за спеціальностями (дисциплінами) соціально-гуманітарного спрямування більше часу має виділятися на самостійну роботу Здобувачів;

- гранично допустиме аудиторне тижневе навантаження на Здобувачів I-II курсів в частині профільної середньої освіти становить 30 годин. Частина годин з предмета «Фізична культура» (2 год на тиждень) не враховують під час визначення гранично допустимого тижневого навантаження Здобувачів (наказ МОН від 01.06.2018 № 570);

- розподіл аудиторних занять між лекціями, практичними, семінарськими, лабораторними заняттями, а також між тижнями теоретичного та практичного навчання встановлюється Коледжем;

- складання заліків, зазвичай, проводять на останньому занятті, або під час залікової сесії (за поданням завідувача відділенням);

- у плані освітнього процесу вказують кількість тижнів у семестрі згідно з графіком освітнього процесу;

- логічну послідовність вивчення освітнього компонента відображають у плані освітнього процесу за курсами та семестрами, відповідно до його місця у структурно-логічній схемі ОПП;

- у плані освітнього процесу розподіл навчального навантаження відображають у кредитах ЄКТС та аудиторних годинах за курсами, семестрами, тижнями. У разі, якщо освітній компонент вивчають декілька семестрів, розподіл навчального навантаження відображають у кредитах ЄКТС та аудиторних годинах для кожного семестру.

У плані освітнього процесу показують форми підсумкового контролю з освітніх компонентів. У графах «Екзамени», «Заліки», зазначають семестр, у якому заплановано екзамен/залік.

Курсову роботу, що має міждисциплінарний характер, можна виділяти окремою позицією в плані освітнього процесу. Кількість курсових робіт не має перевищувати двох на навчальний рік (одна на семестр). Для Здобувачів першого курсу курсові роботи, як правило, не планують, а у випускному семестрі можна планувати лише за умови відсутності в плані кваліфікаційної (дипломної) роботи. У графі «Курсові роботи» зазначаємо семестр в якому проводиться її виконання і захист.

У плані освітнього процесу зазначають усі види практичної підготовки, їх обсяг у кредитах ЄКТС та годинах, розподіл за курсами та семестрами, тривалість у відповідному семестрі. Якщо вид практики складається з декількох складових, у плані освітнього процесу зазначають кожен із них.

У плані освітнього процесу обов'язково показують атестацію Здобувачів, зокрема форму проведення атестації, обсяг у кредитах ЄКТС та годинах, відведених на її проведення.

Начальний план підготовки Здобувачів на основі базової середньої освіти розробляють на підставі відповідної ОПП та освітньої програми профільної середньої освіти. Усі освітні компоненти плану освітнього процесу мають відповідати ОПП та освітній програмі профільної середньої освіти Коледжу у частині переліку та назв освітніх компонентів (навчальних предметів), обсягу кредитів ЄКТС та/або годин, форм підсумкового контролю тощо.

План освітнього процесу поділяється на дві частини: за програмою профільної середньої освіти та за ОПП.

До частини плану освітнього процесу за програмою профільної середньої освіти включають усі навчальні предмети профільної середньої освіти (базові, профільні предмети і спеціальні курси, вибірково-обов'язкові предмети, факультативні курси), їх обсяг зазначають в аудиторних годинах, у тому числі відображають розподіл навчальної роботи в аудиторних годинах за курсами, семестрами, тижнями.

До частини плану освітнього процесу за ОПП, включають освітні компоненти ОПП (що формують загальні, спеціальні компетентності, практичну підготовку, атестацію Здобувачів, компоненти за вибором Здобувача), їх обсяг зазначають у кредитах ЄКТС та аудиторних годинах і самостійної роботи, у тому числі відображають розподіл навчальної роботи в кредитах ЄКТС та аудиторних годинах за курсами, семестрами, тижнями тощо.

Освітні компоненти ОПП, що інтегруються з навчальними предметами профільної середньої освіти, позначають*. Такі освітні компоненти відображають у плані освітнього процесу і у частині профільної середньої освіти, і у частині освітньо-професійної підготовки. У частині профільної середньої освіти (за програмою профільної середньої освіти) їх обсяг зазначають в аудиторних годинах, у частині освітньо-професійної підготовки (за ОПП), їх обсяг зазначають у кредитах ЄКТС та годинах (який складається з годин аудиторної роботи, у тому числі годин аудиторної роботи визначених для цього компонента у програмі профільної середньої освіти (з позначкою*) та самостійної роботи), зазначають

форму підсумкового контролю. У цьому випадку аудиторні години навчальних предметів профільної середньої освіти, що відображені двічі у плані освітнього процесу (і у частині профільної середньої освіти, і у частині освітньо-професійної підготовки), не рахують двічі і не вивчають двічі.

У разі, якщо освітній компонент ОПП за назвою відрізняється від назви навчального предмета профільної середньої освіти, з яким інтегрується, до переліку навчальних предметів профільної середньої освіти навчального плану включають назву відповідно до програми профільної середньої освіти, у дужках назву відповідно до ОПП з позначкою*, тоді як до переліку освітніх компонентів ОПП навчального плану вносять назву відповідно до ОПП з позначкою *, у дужках - назву відповідно до програми профільної середньої освіти.

У графі «Код освітньої компетентності» у частині плану освітнього процесу (за програмою профільної середньої освіти) зазначають порядковий номер навчального предмета відповідно до освітньої програми профільної середньої освіти Коледжу.

До частини плану освітнього процесу, який розробляють на підставі ОПП, включають усі обов'язкові та вибіркові освітні компоненти ОПП, а у графі «Код освітньої компетентності» зазначають їх коди (наприклад ОК1., ОК2.).

Навчальний план підготовки Здобувачів на основі повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) розробляють на підставі відповідної ОПП. Усі освітні компоненти навчального плану мають відповідати ОПП у частині переліку та назв освітніх компонентів (навчальних предметів), обсягу кредитів ЕСТС та годин, форм підсумкового контролю.

Навчальний план підготовки фахового молодшого бакалавра на основі професійної (професійно-технічної) освіти, ФПО або вищої освіти Коледж розробляє з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання.

Розділ 6. Перелік необхідних лабораторій, кабінетів і майстерень

Наводять перелік лабораторій, кабінетів, майстерень, наявних у Коледжі та необхідних для успішної реалізації ОПП.

Розділ 7. Пояснення до навчального плану

Уточнюють окремі положення навчального плану і особливості організації освітнього процесу.

3 ПОРЯДОК РОЗРОБКИ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Процес розробки та затвердження навчального плану проходить наступні етапи:

1. Проект навчального плану підготовки Здобувачів розробляється робочою групою у складі заступника директора з навчальної роботи, завідувача відділення за фахом, голови випускової циклової комісії на весь період навчання з обов'язковим дотриманням вимог стандарту ФПО, а також керуючись вимогами забезпечення якості освіти, Стратегії розвитку Чернівецького транспортного фахового коледжу затвердженої наказом директора № 75/В від 07.07.2023 р.та відповідними рішеннями Педагогічної ради.

2. Підписаний розробниками проект навчального плану розглядається на

засіданні методичної та Педагогічної ради, затверджується директором коледжу до початку наступного навчального року.

3. Навчальна частина доводить затверджений навчальний план до відому Здобувачів і педагогічних працівників через розміщення його на сайті Коледжу.

4. Затверджений навчальний план зберігається в навчальній частині і є основою для розрахунку педагогічного навантаження викладачів на наступний навчальний рік.

5. Необхідні зміни в навчальні плани можуть вноситись тільки по закінченні навчального року.

4 СТРУКТУРА, ЗМІСТ ТА ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

З метою удосконалення змісту навчання, конкретизації планування освітнього процесу, своєчасного внесення змін на виконання наказів та розпоряджень МОН, рішень Педагогічної ради, врахування регіональних потреб і вимог замовників фахівців, закріплення навчальних дисциплін за певними цикловими комісіями, щорічно складаються (або коригуються) робочі навчальні плани на наступний навчальний рік.

Робочі навчальні плани складаються окремо для кожного ступеня ФПО, курсу та форми навчання.

У робочому навчальному плані можливі зміни у порівнянні із навчальним планом, які відповідають більш ефективній реалізації навчального плану виходячи з поточного стану та задач функціонування й життєдіяльності Коледжу, кліматичних, фінансових або інших змін та в залежності від вибіркового навчальних дисциплін для задоволення позицій і потреб заінтересованих сторін – здобувачів освіти, випускників коледжу, педагогічних працівників, роботодавців..

Робочий навчальний план складається з наступних розділів:

- загальні відомості;
- посилання на графік освітнього процесу;
- план освітнього процесу;
- види практики.
- грифи затвердження та погодження.

Загальні реквізити включають: ступінь ФПО, галузь знань, спеціальність, ОПП, курс та форма навчання.

Посилання на графік освітнього процесу включає дату і номер протоколу Педагогічної ради, на якому відповідний графік було затверджено.

Робочий план освітнього процесу на основі розробленого і затвердженого навчального плану для відповідного курсу і ступеня ФПО повинен включати відомості про:

- назви освітніх компонент обов'язкової частини ОПП;
- назви освітніх компонент вибіркової частини ОПП (цикли дисциплін вільного вибору Здобувача);
- назви позакредитних дисциплін;
- форми семестрового контролю (екзамени, заліки, курсові роботи);
- кількість кредитів ЄКТС, встановлених навчальним дисциплінам;

- розподіл загального обсягу годин, закріплених за навчальними дисциплінами, на аудиторні (лекції, лабораторні, практичні, семінари) та самостійну роботу Здобувачів;
- кількість курсових робіт;
- назви циклових комісій, на яких викладаються відповідні навчальні дисципліни.

Розділ «Види практики» повинен містити назви практики, кількість годин і тижнів для відповідного виду практики та форми контролю.

Робочі навчальні плани Здобувачів розробляються завідувачами відділень для кожного курсу (семестру) навчання окремо, погоджуються головами випускних циклових комісій, заступником директора з навчальної роботи та затверджуються директором коледжу.

Після затвердження директором коледжу оригінали робочих навчальних планів зберігаються в навчальній частині і доводяться до відому Здобувачів і педагогічних працівників через розміщення його на сайті Коледжу.